

EXPOZIȚIILE TEMEINIC PREGĂTITE SÎNT BINEVENITE

MIHAELA VARGA

este bine să servească multora de pildă. Credem că pinacoteca s-ar putea lipsi de foarte multe din bucățile cumpărate, în special de cea mai scumpă, decît acest portret valoros al d-lui Sabin Popp”.

MARCEL ROMANESCU, *Sabin I. Popp*, „Politica”, 13 ianuarie 1928: „În-sușirea de căpetenie a tînărului artist stă în duritate; duritate neaoș românească ... Prin această duritate în expresie, prin sinceritatea lui cu totul sobră, prin dorința neîncetată de puritate artistică de cucerire a vieții în ce are mai adînc, Sabin Popp amintește de pictorii mari cu suflet de copil ...”.

GEORGE OPRESCU, *Sabin Popp*, *Manuscris* (Arhiva Sabin Popp), 6 noiembrie 1950: „Consider că putem vorbi de Sabin Popp ca de unul dintre cei mai dotați artiști în alb și negru ai noștri. A fost nu numai un desenator viguros, dar, într-o epocă în care cei mai mulți se mulțumeau uneori cu impresii superficiale, Sabin Popp pornea de la modelul viu și ne-a lăsat astfel numeroase opere de un realism sănătos și împundător”.

ION FRUNZETTI, „Galeria Națională” — *Arta românească modernă și contemporană* (ghid), Ed. Meridiane 1965, pag. 84: „... este primul artist dintre cele două războaie care, în pictura de secole, de o logică riguroasă, caută să elimine pe de-a-ntregul preocupările postimpresioniste, pentru a instaura în locul viziunii labilului și caducului din realitate o viziune a esențelor, a structurii statornice a acestei calități”.

Atît în portretele cit și în peisajele și naturile sale statice, Sabin Popp se vădește preocupat de realizarea unor imagini solide, arhitecturate puternic, nu prin geometrizare exterioară, de suprafață, ci prin înțelegerea adîncă a structurilor, prin ritmarca compoziției tabloului, ce profită de lecțiile frescei monumentale, gen spre care artistul tindea”.

Reintorcindu-ne pașii și gîndurile la expoziția amintită să punctăm o ultimă impresie: Sabin Popp ne oferă — peste ani — generozitatea cu care a știut să-și îmbrace limbajul artistic, hărăzindu-ne tuturor un subtil și tonifiant — liniștitor mesaj în care predomină iubirea față de oameni și natură.

Mai puțin cunoscut publicului larg, Sabin Popp (1896—1928) este unul dintre acei pictori pe care iubitorul de artă îl descoperă sau redescoperă cu bucuria cu care realizăm cu toții și mereu că tradiția artei plastice românești este cu mult mai bogată decît păstrăm fiecare dintre noi în „muzeul imaginar” propriu.

Sagacitatea autoportretelor, limpezimea peisajelor și decorativismul rafinat al naturilor statice, reintroducerea străvechiului motiv al tripticului sînt binecunoscute admiratorilor acestui pictor a cărei viață artistică, așa cum o atestă *Autoportret la șaisprezece ani*, a început atît de timpuriu, dar care, din păcate, s-a încheiat mult prea devreme.

Retrospectiva Sabin Popp și-a găsit, în lunile februarie-martie 1991, un al patrulea loc de expunere la Muzeul Colecțiilor de Artă, după Muzeul Țării Crișurilor din Oradea și muzeele de artă din Cluj și Brașov. Prin această bogată itinerare, organizatoarea expoziției, doamna Maria Zintz a făcut practic tot ceea ce stă în puterile unui muzeograf pentru o cit mai bună cunoaștere a operei pictorului. Autoarea, și a catalogului, a reușit să dovedească că se mai poate face muzeografie chiar și în condițiile acestea cu totul descurajante din ultimii zece ani.

Lucrările au fost selectate din mai multe muzee importante și din colecții particulare, mai ales din cele ale urmașilor artistului. O noutate a expoziției de la București, față de celelalte orașe în care a fost itinerată, este expunerea *Tripticului religios*, din patrimoniul Muzeului Național de Artă, operă pentru prima dată prezentată public după moartea artistului. Cele trei lucrări ce compun acest al doilea triptic aproape necunos-

Sabin Popp, *Peisaj la marginea Bucureștiului*

cut pînă în prezent, din cauza stării de conservare, nu au putut fi transportate în alte orașe. *Tripticul religios* nu a figurat nici în retrospectiva din 1973, organizată de Muzeul Național de Artă, din motive ușor de bănuat. Prezentarea lucrărilor în expoziție s-a făcut cu respectarea criteriului cronologic, care dezvăluie căutările din primii ani, rapida asimilare a lecțiilor epocii și, mai apoi, direcțiile unei inteligențe artistice dintre cele mai bogate.

În 1973 se organiza prima retrospectivă Sabin Popp, în condiții care astăzi ni s-ar părea de vis. Catalogul expoziției, realizat de Adina Nanu, și afișul erau pentru acea dată comparabile ca tipărituri cu ceea ce se realiza în alte muzee ale lumii. Sărăcia cu care au fost realizate acum, catalogul și afișul, le fac inacceptabile chiar și pe plan intern, iar practica, și ea pierdută, a schimburilor de publicații cu străinătatea devine imposibilă. Este păcat de munca acestor muzeografi pasionați și este păcat ca, din motive pecuniare, scopul acestor expoziții de a face cunoscute autentice valori să fie mult diminuat.

Am dori ca și în viitor să fim gazdele unor expoziții atât de temeinic pregătite și care vădesc preocupări ce depășesc interesul strict local.

ÎN CREAȚIA SA A INTUIT TRĂSĂTURILE SPECIFICULUI ROMÂNESC

PETRE OPREA

Actuala retrospectivă Sabin Popp de la Muzeul Colecțiilor din București, prezentată de Muzeul Țării Crișurilor, înmănușează cele mai reprezentative realizări ale pictorului în cei 12 ani de creație fertilă și intensă ai acestuia, întrucît o moarte nemiloasă a curmat firul vieții la nici 32 de ani împliniți.

Această expoziție reeditează printr-un mai restrîns număr de lucrări retrospectiva realizată de Oficiul pentru organizarea expozițiilor în 1973 cu concursul neprecupețit al soției artistului, sculpto-rița Theodora Popp, și al istoricului și criticului de artă Adina Nanu.

Atunci ca și acum am putut urmări îndeaproape, prin lucrările expuse, influențele inerente, dar benefice, ale debutului, aspirațiile acestuia și profilarea certă a unei viguroase personalități, care, din nefericire, n-a ajuns să se manifeste plenar și să se întregască pe deplin.

Ne surprind plăcut acele reminiscențe depistate din suavele flori ale lui Ștefan Luchian, dar atât de personal interpretate, ca în cazul tablourilor *Cicoare*, *Ulcica cu scaieți*, dar mai ales *Armonie (Flori)* și *Imortele*, așa cum surprindem apropi-eri în ceea ce privește tratarea unor portrete, fie în spiritul celor ale dascălului său G.D. Mirea, cum remarcăm în *Portretul lui Ion Vlad Nenițescu* și *Portretul lui Tudor Nenițescu* care ne duc cu gîndul în special la portretele copiilor Gvodsvin ale înaintașului său, fie în cel al lui Nicolae Tonitza, semna-lind această apropiere mai evidentă în lucrarea *Copil (Vintilă Ciocilteu)*.

Contactul cu arta renașterii italiene i-a insuflat și impus respectul pentru seriozitatea problemelor de desen, pen-tru robustețea, vigoarea și concizia artei clasice. Fîrea calmă, ponderată, înclina-